

Nr 85

Av herr **Mundebo m. fl.**, om *ökad social informationsverksamhet.*

(Lika lydande med motion nr 48 i Första kammaren)

Den snabba utbyggnaden av socialpolitiken under senare år har ökat behovet av åtgärder för att bland allmänheten sprida upplysning om den sociala lagstiftningen. För många människor är det svårt att få en överblick över mängden av lagar och förordningar som reglerar den sociala verksamheten och att veta vilka myndigheter de skall vända sig till. Den ström av förfrågningar som inkommer till statliga och kommunala myndigheter, till dags- och veckopressens frågespalter och till radions brevlådor visar allmänhetens okunnighet och villrådighet. Många är oklara över vilka rättigheter och skyldigheter de har. Åtskilliga går miste om sociala förmåner som de har rätt till därför att de inte känner till förmånernas existens eller förutsättningar för att få bidrag. Det finns uppmärksammade exempel på att enskilda gått miste om flera års förmåner därför att de inte känt till gällande lagstiftning. En sådan bristande kännedom kan få betydande ekonomiska konsekvenser i fråga om uteblivna bidrag till personer som är i behov därav.

Allmänhetens informations- och rådgivningsbehov omfattar emellertid inte bara de lagtekniska förutsättningarna för den ena eller andra förmånen utan också informations- och konsultationsverksamhet i frågor av mera personlig art. Många människor vill dryfta personliga angelägenheter och problem men vet inte vart de skall vända sig eller om det över huvud finns någon instans som de kan vända sig till för att få råd och bistånd. De kommunala socialnämnderna har bl. a. till uppgift att stå allmänheten till tjänst med råd och upplysningar i frågor som har samband med nämndens verksamhet och att lämna bistånd i personliga angelägenheter. Många nämnder har emellertid inte resurser för denna uppgift, och allmänheten torde för övrigt i åtskilliga fall inte känna till att socialnämnderna har denna uppgift. En utökad social informationsverksamhet kan ses som ett led i en mera aktiv och uppsökande socialvård och bli av avgörande betydelse för socialvårdens möjligheter att nå resultat i sitt arbete. Det finns människor som inte "vågar" vända sig till nykterhetsnämnden, barnavårdsnämnden etc. därför att de uppfattar dessa nämnder endast som organ för att kontrollera, övervaka och bestraffa.

De åtgärder som hittills vidtagits för att sprida upplysning om sociala förhållanden och social lagstiftning har varit av ringa omfattning. Den information som lämnats har varit sporadisk och osystematisk och har i allmänhet varit av engångskaraktär. 1949 föreslog kommittén för social upplysning att ett socialt upplysningsinstitut skulle upprättas, men detta förslag föll, och liknande förslag har sedermera inte framförts.

I samband med vissa sociala reformer under senare år har myndigheternas upplysningsverksamhet byggts ut. Kommittén för social upplysningsfilm har tidigare framställt en rad sociala filmer. De berörde t. ex. åldringsvården, nykterhetsvården, barnavården och ungdomsvården. Kommittén sökte i dessa filmer inte så mycket ge upplysning om detaljer som framför allt ge människorna ett begrepp om riskerna av alkoholmissbruk, hur ett ålderdomshem ser ut och hur livet kan gestalta sig för dem som vårdas på hemmet etc. Filmerna belyste med andra ord både principerna för varje vårdområde och det sätt på vilket dessa kom till uttryck i verkligheten. De gav allmänheten värdefull information och fyllde också en viktig uppgift genom att stimulera kommunerna till åtgärder på olika områden. Den av kommittén inspirerade filmen "Vi och våra gamla" användes i stor omfattning vid planeringen av åldringsvården. Åldringsvården har sedan dess utvecklats och står nu inför nya krävande uppgifter. En liknande film skulle i dagens läge vara av värde. Ett annat aktuellt område där det föreligger behov att informera såväl allmänheten som kommunerna är barnstugeverksamheten.

Viss information har också lämnats i andra former under senare år. Riksförsäkringsverket har framställt en informationsbroschyr om den allmänna försäkringen "Din rätt till trygghet". Riksförsäkringsverket har också en pressombudsman som genom förmedling av material och på andra sätt söker intressera pressen samt radio och television för artiklar och program om allmän försäkring. Av betydelse är också de tidskrifter som vissa myndigheter ger ut, särskilt kan nämnas socialstyrelsens "Sociala meddelanden".

Även om vissa åtgärder sålunda vidtagits måste emellertid konstateras att den sociala informations- och rådgivningsverksamheten är av ringa omfattning och att den ingalunda motsvarar behovet. Någon samlad utredning av denna fråga har inte heller skett sedan 1949. En sådan bör nu komma till stånd. Det finns ett klart behov av en utökad statlig och kommunal informationsverksamhet på det sociala området, och alla torde också vara ense om att de myndigheter som har att svara för vår socialpolitik även har till uppgift att informera allmänheten om gällande lagstiftning. Denna informationsverksamhet kan ske i skilda former, t. ex. filmer, broschyrer, annonser, individuell rådgivning. Mycket talar för att samhällsinformationen i ökad utsträckning bör ske i form av annonser i dags- och veckopress. Om informationen skall bli effektiv måste emellertid flera vägar systematiskt utnyttjas. Alla möjligheter till samordning av informations- och rådgivningsverksamheten bör utnyttjas. Det är också självklart att en social information av detta slag skall utformas sakligt och objektivt.

Under hänvisning till vad i motionen anförts hemställer vi,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa
om utredning rörande en utökad social informationsverksamhet.

Stockholm den 18 januari 1966

Ingemar Mundebo

Mac P. Hamrin
i Kalmar

Daniel Wiklund

Cecilia Nettelbrandt

Nr 86

Av herr **Nihlfors m. fl.**, om åtgärder för att öka efterfrågan på trafik-
säkra motorfordon.

(Lika lydande med motion nr 49 i Första kammaren)

Stockholm den 18 januari 1966

Folke Nihlfors

Mac P. Hamrin
i Kalmar

Daniel Wiklund

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Cecilia Nettelbrandt
